KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 24 päivänä maaliskuuta 2009,

Toimenpiteistä C 52/07 (ex NN 64/07), jotka Espanja on toteuttanut tekstiili- ja vaatetusalan tukisuunnitelman edistämiseksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2009) 2017)

(Ainoastaan espanjankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/553/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueen perustamisesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa [1] ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Komissio vastaanotti 5 päivänä heinäkuuta 2006 kantelun, joka koski Espanjan käyttöön ottamaa tekstiiliteollisuuden tukiohjelmaa (*Plan de apoyo al sector textil y de la confección*), jäljempänä 'tekstiilisuunnitelma'.

(2) Komissio pyysi 1 päivänä elokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisia toimittamaan kaikki kyseiseen tekstiilisuunnitelmaan liittyvät tarpeelliset tiedot, jotka Espanja toimitti 29 päivänä syyskuuta 2006 päivätyllä, 2 päivänä lokakuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(3) Komissio aloitti 13 päivänä marraskuuta 2007 muodollisen tutkintamenettelyn. Julkaistuaan tiedon tutkintamenettelyn aloittamisesta komissio sai 22 päivänä helmikuuta 2008 ja 9 päivänä huhtikuuta 2008 huomautuksia kolmansilta, jotka eivät halunneet nimeään julkistettavan. Komissio pyysi 18 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä tarkennuksia, jotka Espanjan viranomaiset toimittivat 30 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä kirjeellä. Komissio toimitti 6 päivänä toukokuuta 2008 kolmansien huomautukset Espanjan viranomaisille, jotka ottivat niihin kantaa 12 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(4) Useiden espanjalaisten ministeriöiden ja komission edustajien välillä pidettiin kokous 11 päivänä syyskuuta 2008. Espanjan viranomaiset toimittivat lisätietoja 17 päivänä syyskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(5) Komissio pyysi lisätietoja 3 päivänä lokakuuta 2008 ja 19 päivänä helmikuuta 2009 päivätyillä sähköpostiviesteillä, joihin Espanjan viranomaiset vastasivat 21 päivänä lokakuuta 2008 ja 20 päivänä helmikuuta 2009.

2. KUVAUS TUEN SAAJASTA JA TUKITOIMENPITEISTÄ

2.1 Espanjan tekstiilisuunnitelman tavoitteet

(6) Tekstiilisuunnitelma on suunnitelma, jonka tavoitteena on auttaa tekstiiliteollisuusyrityksiä sopeutumaan tekstiilikaupan täyteen vapauttamiseen ja parantamaan niiden kilpailukykyä sekä pyrkiä samalla siihen, että alalla säilyisi mahdollisimman suuri määrä yrityksiä ja työpaikkoja. Lisäksi suunnitelman tarkoituksena on lieventää kielteisiä vaikutuksia, joita tekstiili- ja vaatetustuotteilla käytävän kaupan vapauttamisesta aiheutuu työntekijöille ja kokonaisille toimialoille.

(7) Suunnitelmaan sisällytettiin yritysten hyväksi toteutettavia suoria toimenpiteitä, jotka liittyivät tekniseen tutkimustoimintaan, innovatiivisiin hankkeisiin ja viennin edistämiseen. Jotkin toimenpiteet kohdennettiin tarkemmin koulutukseen ja työllistämiseen liittyviin näkökohtiin sekä teollisuuden elvyttämiseen alueilla, joille on aiheutunut haittaa alan yritysten siirtymisestä muille alueille, mutta yritykset hyötyivät välillisesti myös niistä.

[1] EUVL C 239, 11.10.2007, s. 12.

2.2 **Tuensaajat**

(8) Tekstiilisuunnitelmaa sovellettiin kaikkiin tekstiili- ja vaatetusalan yrityksiin, joiden teollisuustoimintaan tekstiili- ja vaatetusalan yleiset työehtosopimukset ovat vaikuttaneet tai jotka kuuluvat toimialaluokituksen (NACE) ryhmiin 17, 18.1 ja 18.2. Espanjan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan alalla toimi vuonna 2001 yhteensä 15 438 yritystä, joissa oli 211 831 työntekijää. Vuonna 2007 yritysten määrä supistui 11 554:ään ja työntekijämäärä 140 541:ään, ja vuonna 2008 työntekijöitä oli enää 127 354. Alan globaalistumisen seurauksena yritysten määrä supistui siis 25 prosenttia vuosien 2001 ja 2007 välisenä aikana.

(9) Espanjan tekstiili- ja vaatetusalan yrityksistä 75 prosenttia on alle kymmenen työntekijän yrityksiä ja 35 prosenttia yhden tai kahden työntekijän yrityksiä.

2.3 **Toimenpiteet**

(10) Toimenpiteet, joita koskevan muodollisen tutkintamenettelyn komissio aloitti, ovat seuraavat:

1. *Tekstiili- ja vaatetusalalla harjoitettavan teknisen tutkimustoiminnan edistämistä koskeva ohjelma*

(11) Tämän toimenpiteen tarkoituksena oli edistää sellaisia teollisuuden ja teknologian kehityshankkeita, joilla vahvistetaan yritysten teknologiavalmiuksia, lisätään tekstiili- ja vaatetusalan yritysten ja muiden tutkimustoimintaa harjoittavien laitosten välistä yhteistyötä tutkimuksen ja kehityksen (T&K) aloilla sekä edistetään tutkimustulosten levittämistä.

(12) Tämän toimenpiteen puitteissa tukikelpoisia hankkeita olivat vain T&K-hankkeet, investoinnit aineelliseen tai aineettomaan omaisuuteen (vain pienten ja keskisuurten yritysten eli pk-yritysten osalta) huipputeknologian sisällyttämiseksi pk-yritysten tuotantoprosesseihin, T&K-töiden tulosten levittämiseen liittyvät hankkeet sekä hankkeet, jotka liittyvät yritysten välisten yhteistyösopimusten tekemiseen ja kehittämiseen.

(13) Espanjan viranomaisten mukaan tämä ohjelma perustui jo aiemmin hyväksyttyyn tukiohjelmaan N 415/2004 ([1]). Ohjelmalla pyrittiin edistämään tekstiili- ja vaatetusalan teknistä tutkimustoimintaa. Ohjelman budjetti vuosien 2005 ja 2007 välisenä aikana oli 12,5 miljoonaa euroa avustusten muodossa ja 51 miljoonaa euroa korottomina lainoina, jotka on maksettava takaisin 12 vuoden kuluessa ja jotka sisältävät kahden vuoden maksuvapautusajan.

2. *Tekstiilialan rakenteellisten muutosten vaikutuspiiriin kuuluvien alueiden teollisuuden elvyttämisohjelma*

(14) Toimenpiteen tarkoituksena oli tukea rakenteellisten muutosten vaikutuspiiriin kuuluvien alueiden teollisuuden elvyttämistä. Ohjelmasta voitiin tukea seuraavia hankkeita:

a) investoinnit teknisiin ja teollisiin infrastruktuureihin

b) uusien teollisuustoimintojen luominen

c) innovatiivisten yritysten teknologiakumppanuus esimerkiksi tiede- ja tekniikkapuistojen, innovaatio- ja teknologiakeskusten, eurooppalaisten innovaatio- ja teknologiakeskusten, kehitysvirastojen sekä teknologian siirtoa harjoittavien laitosten muodossa

d) paikallisen talouden elvyttämistä koskevat hankkeet, joissa on mukana useita yrityksiä

e) sellaisten tuetuilla aloilla toimivien yritysten kehittäminen, jotka käyttävät samanaikaisesti useita teknologisia prosesseja

f) kehittyvien toimialojen luominen ja laajentaminen.

(15) Varoja myönnettiin vuosien 2006 ja 2008 välisenä aikana 11,1 miljoonaa euroa avustuksina ja 155,2 miljoonaa euroa takaisin maksettavina korottomina lainoina, joiden takaisinmaksuaika oli 15 vuotta ja joihin liittyi viiden vuoden maksuvapautusaika. Espanjan viranomaisten mukaan toimenpide perustui jo aiemmin hyväksyttyyn tukiohjelmaan N 101/2005 ([2]).

3. *Empresa Nacional de Innovación S.A:n (ENISA) ([3]) myöntämät erityislainat pk-yritysten nykyaikaistamiseen*

(16) Toimenpide koostui etuoikeutetuista lainoista, jotka vastasivat pääomasijoitusta ja joilla tuetaan pk-yritysten tuotteiden, prosessien ja hallinnoinnin nykyaikaistamista sekä uusien teknologiayritysten perustamista rakenteellisten muutosten vaikutuspiiriin kuuluvilla alueilla. Lainoja voitiin myöntää vakavaraisille pk-yrityksille, muttei suurille yrityksille eikä vaikeuksissa oleville yrityksille. ENISA myönsi valituille hankkeille 0,5 prosentin korkotuen. Lainojen kiinteä korko oli 12 kuukauden Euribor korotettuna 0,25 prosenttiyksiköllä; takaisinmaksuaika oli 4–8 vuotta ja maksuvapautusaika 2–6 vuotta. Kullekin yritykselle voitiin myöntää enintään 30 000 euron avustus.

([1]) Tekstiilisektorin teknisen tutkimuksen edistämisestä 1 päivänä joulukuuta 2004 tehty komission päätös K(2004) 4709 (EUVL C 72, 24.3.2006, s. 2).

([2]) Rakenneuudistustuesta 18 päivänä toukokuuta 2005 tehty komission päätös K(2005) 1532 (EUVL C 235, 23.9.2005, s. 3).

([3]) ENISA on teollisuus-, matkailu- ja kauppaministeriön pienten ja keskisuurten yritysten pääosaston kautta toimiva julkinen yritys.

(17) Toimenpiteeseen varattu budjetti oli 4,07 miljoonaa euroa vuosina 2006–2008. Tarkoituksena oli, että tukiosa (50 peruspisteen korkohyvitys) alittaisi 200 000 euron kynnysarvon ([1]).

4. *ICO:n myöntämät halpakorkoiset lainat*

(18) Yrityksille myönnettiin tästä toimenpiteestä halpakorkoisia lainoja tuottaviin innovatiivisiin investointeihin. Kyseiset lainat perustuivat teollisuus-, matkailu- ja kauppaministeriön ja (5 päivästä syyskuuta 2006) julkisen rahoituslaitoksen *Instituto de Crédito Oficialin* (ICO) väliseen sopimukseen. ICO toimi välittäjänä toimenpiteeseen osallistuneiden liikepankkien välillä, ja teollisuus-, matkailu- ja kauppaministeriö rahoitti korkoetuudet. Rahoitusehdot olivat seuraavat:

a) Rahoituksen osuus investoinnista voi olla enintään 70 prosenttia (ilman arvonlisäveroa) Euroopan unionin valtiontuelle asettamien kynnysarvojen rajoissa.

b) Rahoitusta voitiin myöntää vain uusiin omaisuuseriin tehtäviin investointeihin.

c) Investointi oli tehtävä kahden vuoden kuluessa lainasopimuksen allekirjoittamisesta (poikkeustilanteissa kolmen vuoden kuluessa, ICO:lle esitetyn perustellun pyynnön pohjalta).

d) Tuensaajalla oli mahdollisuus valita takaisinmaksuajaksi viisi vuotta ilman maksuvapautusaikaa, seitsemän vuotta kahden vuoden maksuvapautusajalla tai kymmenen vuotta kahden vuoden maksuvapautusajalla.

e) Luottolaitos voi valita kuuden vuoden Euriborin korotettuna 0,75 prosentilla tai 6 kuukauden Euriborin korotettuna 0,50 prosentilla, jos keskinäinen takausyhtiö (*Sociedad de Garantía Recíproca,* SGR) takasi lainan. Luottolaitos ei voinut saada palkkioita takauksista ja lainan ennenaikaisesta takaisinmaksusta oli maksettava 1 prosentin sakkokorko, jos lainan korko oli kiinteä. Toimenpiteen toteuttivat siihen osallistuneet pankit ja säästökassat.

f) Lopullinen tuensaajayritys maksoi lainasta Euribor-koron alennettuna 0,5 prosentilla.

g) Jotta yritysten olisi helpompi saada takauksia, *Compañía Española de Reafianzamiento SA* (CERSA) rahoitti 67 prosenttia alueellisista keskinäisistä takausjärjestelmistä myönnettävien takausten kustannuksista.

h) Teollisuus-, matkailu- ja kauppaministeriön myöntämä yleinen vuotuinen korko oli enintään 1,25 prosenttia tai enintään 1 prosentti, jos SGR takasi lainan.

Yritykset tai yritysryhmittymät, joiden päätoimiala oli jakelu, eivät olleet tukikelpoisia. Tämän toimenpiteen budjetti oli 450 miljoonaa euroa.

5. *Espanjalaisten tuotteiden viennin edistäminen (ICEX)*

(19) *Instituto Español de Comercio Exterior* (ICEX) oli ottanut käyttöön useita eri tukia tekstiilisuunnitelman puitteissa:

a) viestintäinfrastruktuurien (kuten internetportaalien) luominen

b) palvelut, joilla helpotetaan yritysten yhteistä osallistumista messuille

c) vientivalmiuksia koskevien neuvontapalveluiden tarjoaminen yrityksille, jotka eivät ole vielä harjoittaneet vientitoimintaa.

(20) Toimenpiteet toteutettiin esimerkiksi osana seuraavia aloitteita: *Plan Global de la Moda, Plan Hábitat de España,* viralliset esittelypisteet, alakohtaiset suunnitelmat, vientikonsortiot, ulkomaille sijoittautumista koskevat suunnitelmat, suunnitelmat espanjalaisten tuotemerkkien edistämiseksi, alustavat vienninedistämissuunnitelmat (*planes de iniciación a la promoción exterior,* PIPE), tuki osallistumiseen messuille, edustajakokoukset, liikematkat, yrityksille suunnatut investointi- ja yhteistyöfoorumit, välittäjätietokantojen perustaminen ja päivittäminen sekä tiedotus- ja mainoskampanjat.

6. *Ammatillinen jatkokoulutus*

(21) Tämän toimenpiteen tarkoituksena oli tarjota Espanjan tekstiili- ja vaatetusalan työntekijöille koulutusta, jolla voitiin parantaa heidän ammattipätevyyttään ja yrityksen kilpailukykyä sekä helpottaa yrityksen mukautumista uudistuksiin.

(22) Kansallisen lainsäädännön ([2]) mukaan yritykset voivat käyttää erityiskoulutusohjelmiensa osittaiseen rahoittamiseen osan niistä yleiseen sosiaaliturvakassaan edellisellä tilikaudella suoritetuista maksuista, jotka liittyvät erityiskoulutusohjelmiin, vähentämällä ne nykyisistä sosiaaliturvamaksuosuuksistaan. Joitakin tekstiili- ja vaatetusalalla sovellettuja prosenttilukuja oli tarkistettu ylöspäin:

([1]) Perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 15 päivänä joulukuuta 2006 annettu komission asetus (EY) N:o 1998/2006 (EUVL L 379, 28.12.2006, s. 5).

([2]) Kuninkaan asetus 395/2007, annettu 23 päivänä maaliskuuta 2007, määräys TAS 2307/2007, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2007, ja laki 51/2007, säädetty 26 päivänä joulukuuta 2007.

— 1–2 työntekijän yritykset: 100 prosenttia maksuosuuksista tai 420 euroa (420 euroa yleisen toimenpiteen puitteissa)

— 3–5 työntekijän yritykset: 100 prosenttia maksuosuuksista tai 600 euroa (420 euroa yleisen toimenpiteen puitteissa)

— 6–9 työntekijän yritykset: 100 prosenttia maksuosuuksista tai 720 euroa (yleisen toimenpiteen puitteissa ainoa vaatimus oli 100 prosenttia maksuosuudesta)

— 10–49 työntekijän yritykset: 100 prosenttia maksuosuuksista (aiemmin 75 prosenttia)

— 50–249 työntekijän yritykset: 80 prosenttia maksuosuuksista (aiemmin 60 prosenttia)

— vähintään 250 työntekijän yritykset: 60 prosenttia maksuosuuksista (aiemmin 50 prosenttia).

(23) Lisäksi yritykset saivat 5 prosentin lisälainan korvauksena koulutuksen vuoksi menetetyistä työtunneista.

(24) Jotta yritykset voivat hyötyä näistä toimenpiteistä, niiden oli esitettävä kansallisille työvoimaviranomaisille ammatillinen uudelleenkoulutussuunnitelma ja tietoja tuotantoprosessiin tehdyistä muutoksista, uuden organisaatiorakenteen käyttöönotosta, uuteen laitteistoon liittyvästä koulutuksesta ja irtisanottujen työntekijöiden uudelleenkoulutuksesta. Lisäksi yrityksen oli ilmoitettava erillisessä asiakirjassa tavoitteensa tuottavuuden, työpaikkojen säilyttämisen, investointien koon ja oman rahoitusosuutensa osalta. Uudelleenkoulutussuunnitelmalle oli lisäksi saatava hyväksyntä alan pariteettikomitealta (jonka jäsenistä 50 prosenttia on yritysmaailman edustajia ja 50 prosenttia tekstiilialan ammattiliittojen edustajia).

7. *Ikääntyneiden työntekijöiden työpaikkojen säilyttäminen*

(25) Espanjan yleisen lainsäädännön mukaan yritys, joka työllistää yli 60-vuotiaan työntekijän, voi saada 50 prosentin alennuksen sosiaaliturvamaksuosuudestaan. Tekstiilisuunnitelmassa tämä ikäraja alennettiin 55 vuoteen niiden työntekijöiden osalta, joilla on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus ja jotka ovat työskennelleet yrityksessä vähintään viisi vuotta.

8. *Vapautus lykättyjä sosiaaliturvamaksuja koskevasta takausvelvollisuudesta*

(26) Espanjan yleisessä sosiaaliturvalainsäädännössä (11 päivänä kesäkuuta 2004 annettu kuninkaallinen asetus 1415/2004, 33 §:n 4 momentti) sallitaan tietyin edellytyksin (muun muassa sosiaaliturvamaksut kattavien takausten hankkimisen kautta) sosiaaliturvamaksujen lykkääminen ja maksaminen useammassa erässä. Asetuksen soveltamissäännöksissä [1] Espanjan viranomaisille annetaan kuitenkin mahdollisuus myöntää ”poikkeuksellisissa olosuhteissa” vapautus sosiaaliturvamaksuja koskevasta takausvelvollisuudesta.

2.4 **Ohjelman oikeusperusta**

(27) *Toimenpiteen 1* (johdanto-osan 10–13 kappale) oikeusperusta on 4 päivänä helmikuuta 2005 annettu määräys ITC/217/2005 [2], joka perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annettuun komission asetukseen (EY) N:o 70/2001 [3].

(28) *Toimenpide 2* (johdanto-osan 14 ja 15 kappale) perustuu komission päätöksellä K(2005) 1523 (ks. johdanto-osan 15 kappale) hyväksyttyyn tukitoimenpiteeseen N 101/2005 ja alueellista investointitukiohjelmaa koskeneeseen tukitoimenpiteeseen XR/70/2007 [4].

(29) *Toimenpiteen 3* (johdanto-osan 16 ja 17 kappale) oikeusperusta on 29 päivänä joulukuuta 2005 säädetty laki 30/2005 [5].

(30) *Toimenpiteen 4* (johdanto-osan 18 kappale) oikeusperusta on lain 30/2005 71. lisäsäännös, joka on annettu tekstiili-, jalkine-, huonekalu- ja lelualoilla toimiville yrityksille suunnattuja lainoja koskevasta *Instituto de Crédito Oficialin* toimesta.

(31) *Toimenpide 5* (johdanto-osan 19 ja 20 kappale) perustuu 17 päivänä marraskuuta 2003 säädetyn lain 38/2003 14 §:n 1 momentin d alamomenttiin ja 17 §:n 3 momentin m alamomenttiin.

(32) *Toimenpidettä 6* (johdanto-osan 21–24 kappale) säännellään 1 päivänä elokuuta 2003 annetulla kuninkaallisella asetuksella 1046/2003 ja 13 päivänä helmikuuta 2004 annetulla määräyksellä TAS/500/2004.

(33) *Toimenpiteeseen 7* (johdanto-osan 25 kappale) liittyvistä yleisistä näkökohdista säädetään 9 päivänä kesäkuuta 2006 annetussa kuninkaallisessa asetuksessa 5/2006.

(34) *Toimenpide 8* (johdanto-osan 26 kappale) kuuluu 11 päivänä kesäkuuta 2004 annetun kuninkaallisen asetuksen 1415/2004 33 §:n 4 kohdan soveltamisalaan.

2.5 **Ohjelman kesto**

(35) Näyttää siltä, että tekstiilisuunnitelma otettiin käyttöön kesäkuussa 2006 ja sitä sovellettiin 31 päivään joulukuuta 2008. Espanjan viranomaisten 17 päivänä syyskuuta 2008 toimittamien tietojen mukaan suunnitelman kestoa ei ole tarkoitus pidentää (kuten myös suunnitelman I.2 §:ssä ilmoitetaan). *Toimenpidettä 1* sovellettiin kuitenkin vuodesta 2005 vuoteen 2007.

[1] Kuninkaallinen asetus 1415/2004, annettu 11 päivänä kesäkuuta 2004, 33 §:n 4 momentin d alamomentti.
[2] *Boletín Oficial del Estado* (BOE), 9.2.2005.
[3] EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33.
[4] EUVL C 169, 21.7.2007, s. 18.
[5] Valtion yleinen talousarvio, 27. lisäsäännös.

3. SYYT MENETTELYN ALOITTAMISEEN

(36) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta 13 päivänä marraskuuta 2007 tehdyssä päätöksessään, jäljempänä 'menettelyn aloittamisesta tehty päätös', komissio esitti epäilyjä toimenpiteiden soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja viittasi mahdollisuuteen, että tekstiiliohjelmaan sisältyviä eri toimenpiteitä oli yhdistetty perusteettomasti toisiinsa:

a) *Toimenpiteen 1* osalta päätöksessä todettiin erityisesti, että ohjelmaa N 415/2004 sovellettiin ainoastaan vuoteen 2007, kun taas tekstiilisuunnitelmaa sovellettiin vuoteen 2008. Espanjan viranomaisten oli annettava selvitys siitä, missä määrin tekniseen tutkimustoimintaan myönnettäviksi suunnitellut tuet olivat ohjelman N 415/2004 edellytysten mukaisia.

b) *Toimenpiteen 2* osalta komissio esitti epäilyjä siitä, täyttikö toimenpide kaikki alueellista tukea koskevan ryhmäpoikkeusasetuksen ([1]) edellytykset.

c) *Toimenpiteen 3* osalta komissiolla ei ollut selkeää käsitystä siitä, kuinka Espanjan viranomaiset aikoivat noudattaa vähämerkityksistä tukea koskevaa asetusta.

d) Komissio epäili, että *toimenpiteeseen 4* sisältyvä vähämerkityksinen tuki voitaisiin yhdistää perusteettomasti muiden samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävien tukien kanssa.

e) *Toimenpiteen 5* osalta Espanjan viranomaisten toimittamat tiedot eivät olleet riittävän kattavia, jotta niiden perusteella olisi voitu arvioida, noudattiko kyseinen toimenpide pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevaa ryhmäpoikkeusasetusta ([2]).

f) *Toimenpiteiden 6 ja 7* oikeusperustaa ei ollut ilmoitettu.

g) *Toimenpiteen 8* osalta komissiolla ei ollut varmuutta siitä, että toimenpide ei olisi syrjivä ja olisiko siitä ilmoitettava ennakkoon komissiolle.

4. ESPANJAN HUOMAUTUKSET

(37) Espanjan viranomaiset väittivät, että menettelyn aloittamisesta tehty päätös rikkoi oikeuskäytäntöä asiassa *Italgrani II* ([3]).

([1]) EUVL L 302, 1.11.2006, s. 29–40.
([2]) EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annettu komission asetus (EY) N:o 70/2001 (EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33).
([3]) Asia C-47/91, Italia v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 5.10.1994, Kok. 1992. s. I-4635.

Toimenpide 1

(38) Espanjan viranomaiset täsmensivät, että aiemmassa kirjeenvaihdossa mainitun, suurille yrityksille suunnattua toimenpidettä koskevan tukiohjelman N 415/2004 (jonka voimassaolo päättyi 31 päivänä joulukuuta 2007) oikeusperustan lisäksi *toimenpiteeseen 1* sovellettiin jo aiemmin hyväksyttyä pk-yrityksille suunnattua tukiohjelmaa XS 50/2005 ([4]), jonka voimassaolo päättyi 30 päivänä kesäkuuta 2007.

(39) Tosiasiallisesti maksettu määrä oli 14,24 miljoonaa euroa avustuksina ja 36,72 miljoonaa euroa takaisin maksettavina korottomina lainoina, joiden takaisinmaksuaika oli 12 vuotta. Espanjan viranomaiset ilmoittivat toistamiseen 21 päivänä lokakuuta 2008, että ne noudattivat ohjelmassa mainittuja edellytyksiä, ja vahvistivat, että ohjelmaa N 415/2004 ei ollut sovellettu eikä sovellettaisi 31 päivän joulukuuta 2007 jälkeen eikä ohjelmaa XS 50/2005 ollut sovellettu eikä sovellettaisi 30 päivän kesäkuuta 2008 jälkeen.

Toimenpide 2

(40) Espanjan viranomaiset tarkensivat, että ohjelman N 101/2005 voimassaolo päättyi ennen asetuksen N:o 1628/2006 ([5]) voimaantuloa. Espanjan viranomaiset antoivat sittemmin ilmoituksen ohjelmasta N 430/2006 mutta peruivat ilmoituksensa 26 päivänä tammikuuta 2007. Kyseisestä ajankohdasta lähtien toimenpiteet perustuivat Espanjan viranomaisten 30 päivänä toukokuuta 2008 toimittamien tietojen mukaan ohjelmaan XR/70/2007 ([6]). Synteettikuituteollisuudelle ei voitu myöntää tukea ohjelmista N 101/2005 ja XR/70/2007 määräyksen ITC/1014/2005 4 kohdan ja määräyksen ITC/3098/2006 4 kohdan, sellaisena kuin se on muutettuna määräyksen ITC/643/2007 3 kohdalla, mukaisesti.

(41) Espanjan viranomaiset vahvistivat lisäksi, että toimenpide voitiin katsoa määräyksen ITC/3098/2006 ([7]) muuttamisesta 2 päivänä lokakuuta 2007 annetussa ministeriön määräyksessä ITC/643/2007 tarkoitetuksi alkuinvestoinniksi. Ministeriön määräyksen ITC/643/2007 4 kohdassa oleva kuvaus tuensaajista vastasi alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa ([8]) ja asetuksessa N:o 1628/2006 olevaa alkuinvestoinnin määritelmää.

(42) Toteutunut talousarvio oli 10,97 miljoonaa euroa avustuksina ja 150,8 miljoonaa euroa takaisin maksettavina lainoina.

([4]) Tekstiili- ja vaatetusalan teknisen tutkimustoiminnan edistämistä koskeva ohjelma XS 50/2005 (EUVL C 19, 26.1.2006, s. 3).
([5]) Perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta kansalliseen alueelliseen investointitukeen 24 päivänä lokakuuta 2006 annettu komission asetus (EY) N:o 1628/2006 (EUVL L 302, 1.11.2006, s. 29).
([6]) EUVL C 169, 21.7.2007, s. 18.
([7]) BOE, 10.10.2006.
([8]) Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2007–2013 (EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13).

Toimenpide 3

(43) Espanjan viranomaiset vahvistivat, että tuensaajat olivat yksinomaan pk-yrityksiä. Tuen arvioitu enimmäismäärä – 30 000 euroa yritystä kohden – oli laskettu 1 miljoonan euron enimmäislainamäärän perusteella. Tammikuun 1 päivän 2006 ja 13 päivän tammikuuta 2008 välisenä aikana toimenpiteestä myönnettiin tukea kymmenelle yritykselle ja tuki evättiin 23 yritykseltä. Viranomaiset ilmoittivat lisäksi, että 0,5 prosenttiyksikön korkotukea ei ollut myönnetty.

(44) Espanjan viranomaiset korostivat 30 päivänä toukokuuta 2008 ja kokouksessa, joka pidettiin 11 päivänä syyskuuta 2008, että rahoitus oli myönnetty tavanomaisin markkinaehdoin mutta suuret yritykset ja vaikeuksissa olevat yritykset oli jätetty toimenpiteen ulkopuolelle. Espanjan viranomaiset vahvistivat tämän kirjallisesti 21 päivänä lokakuuta 2008 päivätyllä kirjeellä ja sitoutuivat olemaan toteuttamatta toimenpidettä tekstiilisuunnitelman voimassaolon päättymiseen saakka.

Toimenpide 4

(45) *Toimenpiteen 4* oikeusperusta oli vähämerkityksistä tukea koskeva asetus. Lainan enimmäismäärä oli 2,3 miljoonaa euroa tuensaajaa kohden. Vähämerkityksistä tukea koskevia kynnysarvoja noudatettiin koko ajan. Kyseisiä lainamääriä ei voitu yhdistää muihin tukiin, jos yhdistäminen olisi aiheuttanut vähämerkityksiselle tuelle asetetun kynnysarvon ylittymisen. Jokaisen tuensaajan oli sen vuoksi täytettävä vuotuinen ilmoituslomake. ICO laati toimenpiteestä vuosittain rekisterit, jotka se lähetti sen kanssa yhteistyötä tehneille luottolaitoksille.

(46) Syyskuuhun 2008 mennessä 450 euron kokonaismäärästä oli maksettu 54,79 miljoonaa euroa. Lainojen enimmäismäärä oli 2,3 miljoonaa euroa. Korot vaihtelivat 5,59 prosentista 4,94 prosenttiin, kun Euroopan viitekorko oli Espanjan osalta 5,19 prosenttia. Espanjan viranomaiset ilmoittivat soveltaneensa 1 päivästä heinäkuuta 2008 korkoja koskevaa uutta tiedonantoa ([1]). Espanjan viranomaisten mukaan ICO:n kanssa yhteistyötä tehneet rahoituslaitokset määrittivät korkoon lisätyn marginaalin. Lisäksi ICO toimitti viranomaisille Espanjan keskuspankin antamiin tietoihin perustuneita tietoja Espanjassa sovelletuista keskimääräisistä marginaaleista.

(47) Espanjan viranomaiset esittivät 21 päivänä lokakuuta 2008 yleiskatsauksen vuosina 2006, 2007 ja 2008 myönnettyyn vähämerkityksiseen tukeen ja kyseisiin tukiin liittyvät ilmoituslomakkeet. Espanjan viranomaiset sitoutuivat noudattamaan vastedes vähämerkityksistä tukea koskevaa asetusta.

Toimenpide 5

(48) Kyse oli yleisistä toimenpiteistä, joita voitiin toteuttaa kaikilla aloilla. Tuetut toiminnot olivat samankaltaisia kuin pk-yrityksiä koskevan asetuksen 5 artiklassa mainitut. Tuen määrää oli erittäin vaikea laskea, sillä toimenpidettä sovellettiin ajoittain, epäsuorasti ja epämääräisesti.

([1]) EUVL C 14, 19.1.2008, s. 6.

(49) Vuosina 2006–2008 myönnettiin varoja yhteensä 7,5 miljoonaa euroa. Espanjan viranomaiset ilmoittivat, että *toimenpide 5*, jonka perusteella voitiin myöntää tukea myös suurille yrityksille, kuului vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen soveltamisalaan.

(50) Vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen soveltamisesta Espanjan viranomaiset totesivat, että ICEX edellytti kultakin tuensaajalta ilmoitusta tuesta, jonka ne olivat saaneet lain 38/2003 14 §:n 1 momentin d alamomentin mukaisten tukikelpoisten kustannusten perusteella. Tuensaajilla oli velvollisuus ilmoittaa ICEX:lle tulevista avustuksista. ICEX:llä oli lain 38/2003 17 §:n 3 momentin m alamomentin nojalla velvollisuus tarkistaa, että avustukset olivat yhdenmukaisia muun samojen tukikelpoisten kustannusten perusteella saadun tuen kanssa. Espanjan viranomaiset esittivät taulukon, joka osoitti, että ICO:n ja ICEX:n vuosina 2006–2008 tekstiili- ja vaatetusalalla myöntämä vähämerkityksinen tuki ei ylittänyt 200 000 euron yrityskohtaista kynnysarvoa kolmen verovuoden aikana.

Toimenpide 6

(51) Kyse oli yleisestä toimenpiteestä, vaikka sen pääasiallisena kohderyhmänä olivat pk-yritykset. Ainoastaan yritykset, joissa oli alle viisi työtekijää, voivat saada tukea yli määrän, jonka ne olivat suorittaneet edellisenä vuonna sosiaaliturvakassaan. Muut tuensaajat voivat saada vain tietyn prosenttiosuuden määrästä, jonka ne olivat maksaneet erityiskoulutustarkoituksiin kyseisen tilikauden aikana. Espanjan viranomaisten mukaan tuen intensiteetti oli noin 11,3 prosenttia pk-yritysten osalta ja 20 prosenttia suurten yritysten osalta. Alustava vuosibudjetti oli 50 000 euroa.

(52) Toimenpiteen piiriin oli valittu 13 päivään tammikuuta 2008 mennessä vain yksi yritys. Espanjan viranomaiset vahvistivat, että vaikeuksissa olevat yritykset oli jätetty vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen suuntaviivojen ([2]) mukaisesti tämän tukiohjelman ulkopuolelle.

Toimenpide 7

(53) Espanjan viranomaiset korostivat, että yritykset voivat hyötyä tästä toimenpiteestä vain, jos niiden yli 55-vuotiaat työntekijät olivat olleet yrityksen palveluksessa vähintään viisi vuotta; tämä vaatimus alensi tukikelpoisten yritysten määrää 50 prosenttia. Tuensaajat olivat pääosin naisia (53 prosenttia) ja 76 prosenttia tuensaajista oli työntekijöitä, joiden ammattipätevyys ja koulutustaso olivat erittäin alhaiset, mikä vaikeutti heidän mahdollisuuksiaan löytää uusi työpaikka.

(54) Espanjan viranomaiset korostivat, että jäsenvaltioille annettiin EY:n perustamissopimuksen 137 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklassa riippumattomuus suhteessa sosiaaliturva-asioihin.

([2]) Komission tiedonanto – Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2).

(55) Ohjelmasta oli myönnetty 1 päivään tammikuuta 2008 mennessä tukea 2 015 yritykselle (16,6 prosenttia alan yrityksistä), joissa oli 6 313 työntekijää (4,5 prosenttia alan työntekijöistä). Yrityksistä 56 prosentissa toimenpide koski vain yhtä työntekijää, 30 prosentissa 2–4 työntekijää ja 13 prosentissa 5–30 työntekijää. Toimenpide hyödytti yli 30:tä työntekijää vain 1 prosentissa yrityksistä. Yhteensä 1 428 yritystä sai alle 500 euron hyvityksen. Tämän toimenpiteen alustava vuosibudjetti oli 15 miljoonaa euroa. Tukea myönnettiin keskimäärin 151 euroa kuukaudessa kutakin 55–58-vuotiasta työntekijää kohden, ja tämän perusteella tuen osuus työvoimakustannuksista oli 8,3 prosenttia. Tuki 59-vuotiaille työntekijöille aleni 44 euroon kuukaudessa eli 2,6 prosenttiin työvoimakustannuksista. Ainoastaan 5,2 prosenttia alan työntekijöistä voi saada tukea tämän toimenpiteen perusteella. Tuki alensi yritysten työvoimakustannuksia keskimäärin 0,3 prosenttia.

(56) Huolimatta toimenpiteen nimityksestä, sen tarkoituksena ei ollut ylläpitää työllisyyttä vaan se oli vaihtoehto varhaiseläkkeelle. Espanjan viranomaisten mukaan 151 euroa kuukaudessa oli riittävän suuri kannustin henkilön työpaikan säilyttämiseksi sen sijaan, että sama henkilö olisi palkattu ilman rekisteröintiä.

(57) Toimenpidettä voitiin soveltaa synteettikituteollisuuteen, jos yrityksen päätoimiala oli tekstiiliala ja jos se osallistui tekstiili- ja vaatetusalan eikä kemianteollisuuden työehtosopimusneuvotteluihin. Tämän vuoksi mahdollisuus, että synteettikituvalmistajat hyötyisivät toimenpiteestä, oli vähäinen.

Toimenpide 8

(58) Espanjan viranomaiset vahvistivat 17 päivänä syyskuuta 2008, että kyse oli yleisestä tuesta eikä tekstiilisuunnitelman piiriin kuuluville tekstiilialan yrityksille ollut myönnetty minkäänlaista verolykkäystä.

(59) Espanjan viranomaiset sitoutuivat 21 päivänä lokakuuta 2008 siihen, että siinä epätodennäköisessä tapauksessa, että tekstiili- tai vaatetusalan yritys pyytäisi vapautusta verolykkäyksiä koskevasta takausvelvollisuudesta, pyyntö käsiteltäisiin yleisen lainsäädännön mukaisesti eikä tekstiilisuunnitelman perusteella.

(60) Espanjan viranomaiset sitoutuivat lisäksi noudattamaan vähämerkityksisen tuen kasautumisesta annettua yhteisön lainsäädäntöä.

5. KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

(61) Komissio sai huomautuksia kahdelta osapuolelta, jotka eivät halunneet henkilöllisyyttään paljastettavan.

(62) Ensimmäisissä huomautuksissa torjuttiin mahdollisuus myöntää alakohtaista tukea tekstiiliteollisuudelle, koska tuki vääristää kilpailua. Huomautusten esittäjät antoivat tukensa näkemykselle, jonka komissio oli esittänyt menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessään, ja korostivat, että tekstiilisuunnitelmassa ei asetettu rajoituksia hyvityksille, joita kukin yritys voisi saada. Espanjan viranomaisten esittämät perustelut olivat riittämättömiä. T&K-tuki oli hyödyllistä, mutta se oli rajattava pk-yrityksiin. Huomautusten esittäjät katsoivat sitä vastoin, että aineettomaan omaisuuteen liittyvä tuki oli torjuttava, koska sitä oli helppo käyttää epätarkoituksenmukaisella tavalla. Huomautuksissa pidettiin myönteisinä irtisanottujen tekstiilialan työntekijöiden koulutustoimenpiteitä, mutta samalla katsottiin, että 80 prosentin alennus sosiaaliturvamaksuihin hyödytti työntekijöitä vain välillisesti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä. Jos tekstiilialan yrityksille myönnettiin muita aloja suurempia etuja sosiaaliturvamaksujen suorittamisessa useammassa erässä, kyse olisi sääntöjenvastaisesta valtiontuesta.

(63) Toisen osapuolen huomautuksissa viitattiin Geotexanin äärimmäisen matalaan hintaan Espanjan markkinoilla, mikä voi johtua Espanjan tekstiilisuunnitelman soveltamisesta.

6. ESPANJAN KANTA KOLMANSIEN HUOMAUTUKSIIN

(64) Espanjan viranomaisten mukaan komissio ei katsonut toimenpiteitä valtiontueksi menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä vaan viittasi ainoastaan mahdollisuuteen, että ne olisivat valtiontukea. Lisäksi Espanja huomautti, että koulutushyvitys 50–249 työntekijän yrityksille merkitsi 20 prosentin eikä 80 prosentin lisäystä. Tuki-intensiteetti oli Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta koulutustukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 68/2001 ([1]) 4 artiklan mukainen. Koulutustuen saajina olivat lisäksi työntekijät, jotka voivat pysyä yrityksen palveluksessa tai parantaa valmiuksiaan uuden työpaikan etsintää varten.

(65) Toisen osapuolen huomautusten osalta Espanjan viranomaiset totesivat, että kyseiset väitteet esitettiin liian myöhään eikä niiden tueksi esitetty mitään todisteita. Tekstiilisuunnitelman tarkoituksena oli auttaa alan yrityksiä sopeutumaan markkinoiden vapauttamiseen eikä parantamaan minkään tietyn yrityksen asemaa. Huomautuksissa mainittiin konkreettinen esimerkkiyritys, Geotexan, joka on perustettu vuonna 2004. Ikääntyneiden työntekijöiden työpaikan säilyttämiseen myönnettävälle tuelle asetettujen kriteerien mukaan tukikelpoisia ovat ainoastaan ne työntekijät, jotka ovat olleet yrityksen palveluksessa yli viisi vuotta, mikä on Geotexanin tapauksessa mahdotonta. Ei ole asiakirjatodisteita, jotka osoittaisivat, että Geotexan hyötyisi koulutustukitoimenpiteistä. Se olisi joka tapauksessa saanut 970 euron vuotuisen hyvityksen, jolla ei olisi ratkaisevaa merkitystä aggressiivisen hintapolitiikan kehittämisen kannalta.

(66) Voidaankin todeta, että kyseisissä huomautuksissa ei esitetty uusia tosiseikkoja tai perusteluita, huomautukset esitettiin yleisellä tasolla eikä niiden tueksi esitetty todisteita, minkä vuoksi niitä ei pitäisi ottaa huomioon.

([1]) EYVL L 10, 13.1.2001, s. 20.

7. **ARVIOINTI**

7.1 **Toimenpiteiden valtiontukiluonne**

(67) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(68) Espanjan viranomaisten mukaan *toimenpidettä 3* ei ollut sovellettu, sillä 0,5 prosenttiyksikön korkotukea ei ollut myönnetty ja rahoitus toteutettiin tavanomaisin markkinaehdoin. Komissio pyysi Espanjan viranomaisilta tietoja kymmenelle tuensaajalle tosiasiallisesti myönnetyistä koroista. Espanjan viranomaiset antoivat vastauksensa 13 päivänä maaliskuuta 2009. Korko alitti vuoden alhaisimman viitekoron vain kahdessa tapauksessa (300 000 euron lainan ja 100 000 euron lainan tapauksessa; jälkimmäinen oli myönnetty 4,114 prosenttiyksikön korolla, kun alhaisin viitekorko oli 4,62 prosenttiyksikköä). Komissio toteaa lainaan tosiasiallisesti sovelletun koron ja viitekoron välisen erotuksen pienuuden perusteella, että mahdollinen valtiontuki olisi ollut määrältään niin vähäistä, että se alittaisi vähämerkityksistä tukea koskevan kynnysarvon. Espanjan viranomaiset sitoutuivat olemaan soveltamatta toimenpidettä, kunnes ohjelman voimassaolo päättyisi. Komissio toteaa tämän vuoksi, että tuen määrä alitti vähämerkityksistä tukea koskevan kynnysarvon eikä sitä ole aiheellista luokitella valtiontueksi.

(69) *Toimenpiteiden 4 ja 5* osalta Espanjan viranomaiset totesivat, että ne kuuluivat vähämerkityksistä tukea koskevan komission asetuksen soveltamisalaan eivätkä sen vuoksi olleet valtiontukea. Komission on tästä syystä tutkittava, täyttivätkö toimenpiteet vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen edellytykset.

(70) *Toimenpiteen 4* osalta Espanjan viranomaiset esittivät todisteita siitä, että ne olivat noudattaneet vähämerkityksistä tukea koskevaa asetusta aiemmin ja sitoutuivat noudattamaan sitä myös jatkossa. Lisäksi ne vakuuttivat alkaneensa noudattaa 1 päivänä heinäkuuta 2008 viitekorkoja koskevaa uutta tiedonantoa.

(71) *Toimenpiteen 5 osalta* vähämerkityksistä tukea koskevassa asetuksessa suljettiin pois mahdollisuus myöntää tukea viennin edistämiseen. Vientituki määritellään vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen 1 artiklan d alakohdassa perinteisessä muodossaan tueksi, ”joka liittyy välittömästi vientimääriin, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin”. Lisäksi kyseisen asetuksen johdanto-osan 6 kappaleen mukaisesti ”vientitukea ei yleensä ole tuki messujen osallistumiskustannuksiin tai sellaisista selvityksistä tai konsulttipalveluista aiheutuviin kustannuksiin, joita tarvitaan uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomiseksi uusille markkinoille”. Tästä seuraa, että jos tuki myönnetään yritysten yhteiseen osallistumiseen messuille, se kuuluu vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen soveltamisalaan. [1] Espanjan viranomaiset vahvistivat 30 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä kirjeellä, että toimenpide oli tarkoitettu kannustimeksi yrityksille, jotka eivät siihen mennessä olleet vieneet tuotteitaan kansainvälisille messuille, mikä merkitsee, että kyseinen edellytys täyttyy. Tuki, joka myönnetään viestintäinfrastruktuurin luomiseen internetportaalien kautta, ei ole vientitukea ja kuuluu sen vuoksi vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen soveltamisalaan. Neuvontapalveluiden tarjoaminen yritysten vientipotentiaalin vahvistamiseksi kuuluu myös vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen soveltamisalaan eikä sen vuoksi kuulu vientituen määritelmän piiriin.

(72) Komissio oli kuitenkin edelleen epävarma siitä, olivatko Espanjan viranomaiset noudattaneet aiemmin vähämerkityksistä tukea koskevaa asetusta. Tämän vuoksi komissio pyysi Espanjan viranomaisia osoittamaan vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että ne olivat soveltaneet aiemmin kyseistä asetusta *toimenpiteisiin 4 ja 5*. Komissio pyysi lisäksi vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti Espanjan viranomaisia sitoutumaan siihen, että ne noudattaisivat vastedes kyseistä asetusta. Tämä perustui olettamukseen, että ne olivat noudattaneet 200 000 euron yrityskohtaista enimmäismäärää kaikkien kolmen verovuoden ajan ja erityisesti sääntöä, jota sovelletaan mahdollisuuteen yhdistää tuki muihin tekstiiliohjelman mukaisiin toimenpiteisiin, jotka perustuvat samoihin tukikelpoisiin kustannuksiin. Kuten johdanto-osan 47 kappaleessa todettiin, Espanjan viranomaiset ovat esittäneet todisteita siitä, että ne ovat noudattaneet vähämerkityksistä tukea koskevaa asetusta aiemmin ja ovat sitoutuneet noudattamaan sitä myös jatkossa. Tämän vuoksi *toimenpiteet 4 ja 5* eivät ole tukea.

(73) *Toimenpiteessä 8* on kyse Espanjan lainsäädännön mukaisesta yleisestä tuesta, jota ei Espanjan viranomaisten mukaan ole myönnetty kertaakaan tekstiilisuunnitelman puitteissa. Jos jokin yritys pyytää jatkossa verolykkäystä, Espanjan viranomaiset ovat sitoutuneet soveltamaan yleistä lainsäädäntöä eikä *toimenpidettä 8*. Koska *toimenpidettä 8* ei ole sovellettu, tässä tapauksessa ei voida katsoa, että kyse olisi valtiontuesta.

(74) *Toimenpiteet 1, 2, 6 ja 7* myönnettiin julkisista varoista. Kyseiset toimenpiteet näyttävät tuovan tekstiili- ja vaatetusalan yrityksille valikoivan edun, joka ylittää yleisen lainsäädännön mukaisesti sovellettavat edellytykset ja suosii kyseisiä yrityksiä. Tekstiili- ja vaatetusalalla käydään laajaa kauppaa ja sen vuoksi toimenpiteet voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tämän vuoksi kyseiset toimenpiteet ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

---

[1] Ks. myös Saksan suunnittelemasta tukiohjelmasta ”Suuntaviivat pk-yritysten tukemiseksi – Yritysten suorituskyvyn parantaminen Sachsenin osavaltiossa” 24 päivänä syyskuuta 2002 tehty komission päätös C 89/01 (EUVL L 91, 8.4.2003, s. 13) ja erityisesti sen johdanto-osan 72 kappale (”Vientitukea ei yleensä ole tuki messujen osallistumiskuluihin eikä uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomiseksi uusille markkinoille tarvittaviin tutkimuksiin tai neuvontapalveluihin”).

7.2 **Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille**

Toimenpiteet 1 ja 2

(75) *Toimenpiteestä 1* komissio totesi, että jo aiemmin hyväksyttyä tukiohjelmaa N 415/2004 voidaan soveltaa vain suuriin yrityksiin ja tukikelpoiseen T&K-toimintaan. Tuella voidaan kattaa olennaisesta henkilöstöstä, välineistä ja laitteista aiheutuvia kustannuksia, ulkopuolisista konsulttipalveluista aiheutuvia kustannuksia, toimintakustannuksia ja tutkimustoiminnasta aiheutuvia yleisiä lisäkustannuksia. Budjetti oli 16 miljoonaa euroa avustuksina ja 74,45 miljoonaa euroa korkotuettuina lainoina.

(76) Suurten yritysten tukikelpoiset hankkeet määriteltiin tekstiilisuunnitelmassa seuraavasti: T&K-hankkeet, T&K-toiminnan tulosten levittämiseen liittyvät hankkeet ja yritysten välisten yhteistyösopimuksen luomiseen ja kehittämiseen liittyvät hankkeet. Budjetti oli 12,5 miljoonaa euroa avustuksina ja 51 miljoonaa euroa korkotuettuina lainoina.

(77) Espanjan viranomaiset toistivat 13 päivänä tammikuuta 2008 aikovansa noudattaa tekstiilisuunnitelman mukaisia edellytyksiä. Komissio toteaa tämän perusteella, että suurten yritysten hyväksi toteutettu *toimenpide 1* täyttää tekstiilisuunnitelman mukaiset kriteerit.

(78) *Toimenpiteestä 1*, joka on suunnattu tekstiilisuunnitelman mukaan pääasiassa pk-yrityksille, Espanjan viranomaiset totesivat, että se kuului tukiohjelman XS 50/2005 piiriin. XS 50/2005 -tukiohjelman tavoitteena on edistää pk-yritysten tutkimushankkeita, lisätä pk-yritysten ja tutkimusyhteisöjen välistä yhteistyötä sekä tutkimustulosten levittämistä. Kuten edellisen ohjelman puitteissa, myös tämän toimenpiteen puitteissa katetaan olennaisesta henkilöstöstä, välineistä ja laitteista aiheutuvia kustannuksia, ulkopuolisista konsulttipalveluista aiheutuvia kustannuksia, toimintakustannuksia ja tutkimustoiminnasta aiheutuvia yleisiä lisäkustannuksia. Lisäksi toimenpiteestä katetaan aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen sekä konsulttipalveluihin tehtävistä investoinneista aiheutuvia kustannuksia. Vuosibudjetti oli 22 miljoonaa euroa avustuksina ja korkotuettuina lainoina.

(79) Tekstiilisuunnitelman mukaan tukikelpoisia hankkeita olivat T&K-hankkeet, investoinnit aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen huipputeknologian integroimiseksi yrityksen tuotantoprosesseihin, T&K-toiminnan tulosten levittämiseen liittyvät hankkeet sekä hankkeet, jotka liittyvät yritysten välisten yhteistyösopimusten luomiseen ja kehittämiseen.

(80) Komissio katsoo, että pk-yrityksiin sovellettava *toimenpide 1* täyttää jo aiemmin hyväksytyn tukiohjelman N 415/2004 ja tukiohjelman XS 50/2005 mukaiset kriteerit.

(81) *Toimenpide 2* puolestaan perustui jo aiemmin hyväksyttyyn tukiohjelmaan N 101/2005, joka oli toteutettu kesäkuun 2006 ja 1 päivän marraskuuta 2006 välisenä aikana. Ohjelman tarkoituksena oli tukea tukialueiden taantuvien teollisuusalueiden rakenneuudistusta. Ohjelmaan voivat osallistua kaikki teollisuusyritykset, jotka toteuttivat investointeja tukialueilla, lukuun ottamatta kivihiili-, teräs- ja synteettikuitualojen yrityksiä. Tuki oli maksettava korottomina lainoina, joiden kesto oli enintään kymmenen vuotta, mukaan lukien viiden vuoden maksuvapausaika. Alustava budjetti oli 400 miljoonaa euroa.

(82) Tekstiilisuunnitelma oli kyseisen ohjelman peruskriteerien mukainen, lukuun ottamatta korottomia lainoja koskevaa kriteeriä, sillä lainan enimmäiskesto oli 15 vuotta ja maksuvapausajan kesto viisi vuotta, kun ohjelman N 101/2005 enimmäiskesto oli sen 11 kohdan mukaan kymmenen vuotta. Komissio katsoo voivansa hyväksyä tämän seikan tutkittuaan sen, sillä määräyksen ITC/3098/2006 I luvun 7.2 jaksossa määrätään, että ohjelman enimmäiskesto on kymmenen vuotta ja maksuvapausaika viisi vuotta. Komissio toteaa tämän perusteella, että *toimenpide 2* täyttää ohjelman mukaiset kriteerit.

(83) Espanjan viranomaiset ilmoittivat ohjelman toistamiseen 3 päivänä heinäkuuta 2006 mukauttaakseen sen alueellista tukea koskeviin uusiin suuntaviivoihin [1] (N 430/2007) mutta peruuttivat kyseisen ilmoituksen 26 päivänä tammikuuta 2007 vaihtaakseen sen oikeusperustan perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta kansalliseen alueelliseen investointitukeen 24 päivänä lokakuuta 2006 annettuun komission asetukseen (EY) N:o 1628/2006 [2]. Ohjelma XR/70/2007 hyväksyttiin 20 päivänä maaliskuuta 2007.

(84) Määräysten ITC/3098/2006 ja ITC/643/2007 mukaan tukikelpoisia olivat hankkeet, jotka liittyivät tekniseen infrastruktuuriin, tekniikkapuistojen perustamiseen, erikoistietämyksen siirtoon, paikallisen talouden elvyttämiseen ja monipuolistamiseen, uusien teollisuustoimintojen luomiseen, pitkälle kehittyneiden tuotannonalojen kehittämiseen sekä kehittyvien toimialojen luomiseen ja laajentamiseen. Synteettikuituteollisuus ei kuulunut tukikelpoisiin aloihin. Toimenpide luokiteltiin alkuinvestoinniksi.

(85) Komissio katsoo tämän vuoksi, että *toimenpide 2* täyttää jo hyväksytyissä tukiohjelmissa N/101/2005 ja XR/70/2007 vahvistetut kriteerit.

(86) Espanjan viranomaiset sitoutuivat lisäksi olemaan soveltamatta toimenpiteitä sen jälkeen, kun niiden perustana olleiden ohjelmien voimassaolo olisi päättynyt. Komissio katsoo tästä syystä, että *toimenpiteet 1 ja 2* kuuluvat kyseisten ohjelmien soveltamisalaan ja on sen vuoksi katsottava yhteismarkkinoille soveltuviksi tuiksi.

---

[1] Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2007–2013 (EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13).

[2] EUVL L 302, 1.11.2006, s. 29–40.

Toimenpide 6

(87) Komissio katsoo, että tämä erityiskoulutukseen liittyvä toimenpide ei kuulu tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti 6 päivänä elokuuta 2008 annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) [1] soveltamisalaan eikä aiemman koulutustukia koskevan asetuksen soveltamisalaan, sillä toimenpide ei koske uutta työpaikkaa ja se hyödyttää myös suuria yrityksiä.

(88) Tämän vuoksi komission on arvioitava se suoraan perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella. Tuki tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi tueksi, jos se ei vaikuta kielteisesti kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla

(89) Komissio arvioi, soveltuuko *toimenpide 6* yhteismarkkinoille, vuodesta 2006 1 päivään elokuuta 2008 ulottuvan jakson osalta koulutustukea koskevan asetuksen mukaisesti ja 29 päivästä elokuuta 2008 31 päivään joulukuuta 2008 ulottuvan jakson osalta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti. [2]

(90) Erityiskoulutustuen intensiteetti oli noin 19,96 prosenttia pk-yritysten osalta ja 20 prosenttia suurten yritysten osalta. Tuki-intensiteetti oli siis huomattavasti alhaisempi kuin koulutustukea koskevassa asetuksessa koulutustukihakemusten osalta säädetty 35 prosentin intensiteetti ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 39 artiklassa säädetty 25 prosentin intensiteetti.

(91) Tukimäärät eivät toisaalta poikkea juurikaan yleisestä lainsäädännöstä. Korotus riippuu toimipaikan työntekijämäärästä ja edellisen vuoden sosiaaliturvamaksuosuudesta. Toimenpiteestä hyötymiselle asetetut edellytykset olivat erittäin rajoittavia, sillä yritysten oli laadittava suunnitelma, jolle oli saatava pariteettikomitean hyväksyntä (ks. johdanto-osan 24 kappale).

(92) Espanjan viranomaiset vahvistivat 20 päivänä helmikuuta 2009, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kannustava vaikutus oli jo otettu huomioon tekstiilisuunnitelman I.1.A.c) kohdassa. Tukea hakevien yritysten oli sen vuoksi esitettävä kansallisille työvoimaviranomaisille ammatillinen uudelleenkoulutussuunnitelma, jossa yksilöitiin yritysten työllisyystavoitteet ja erityistoimenpiteet. Työvoimaviranomaiset tarkistivat, että yritys täytti yhden tai useampia kyseisessä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen artiklassa mainituista vaatimuksista. Suunnitelman liitteenä oli oltava asiakirja, jossa esiteltiin tuottavuuteen ja työpaikkojen säilyttämiseen liittyvät tavoitteet ja investoitava määrä. Pariteettikomitea antoi lisäksi raportin kunkin yrityksen tai konsernin esittämästä uudelleenkoulutussuunnitelmasta. Jäsenvaltio varmisti suunnitelmassa annettujen tietojen ja alan seurantakeskusten laatiman raportin perusteella, että kannustavaa vaikutusta koskevat kriteerit täyttyivät suurten yritysten osalta.

(93) Komissio toteaa, että tuen vaikutus kilpailuun ja kauppaan on erittäin vähäinen. Komissio katsoo sen vuoksi, että toimenpide ei vaikuta kielteisesti kaupan edellytyksiin yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio arvioi näistä syistä, että kyseinen toimenpide soveltuu yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

Toimenpide 7

(94) Myös *toimenpide 7* myönnetään julkisista varoista, ja se näyttää suosivan kyseistä alaa. Arvioitaessa toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille on todettava, että se ei näytä kuuluvan kaikilta osin voimassa olevan asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) 15 artiklan soveltamisalaan eikä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta työllisyystukeen 12 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2204/2002 [3] soveltamisalaan, sillä alalla kaiken kaikkiaan toimivasta 11 544 yrityksestä 37 on suuria yrityksiä eikä toimenpide vaikuta uusiin työpaikkoihin. Tämän vuoksi toimenpide arvioidaan perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella. [4]

(95) Palkkatukien muodossa myönnettävät valtiontuet epäedullisessa asemassa olevien työntekijöiden työhönoton edistämiseen ”voivat tarjota yrityksille lisäkannustimia tähän työntekijäryhmään kuuluvien työllistämisen lisäämiseen”. Toimenpiteen vaikutuspiiriin kuuluvat työntekijät kuuluvat epäedullisessa asemassa olevien työntekijöiden ryhmään, sillä kyse on yli 50-vuotiaista työntekijöistä. Kaiken kaikkiaan 76 prosenttia 55–59-vuotiaista työntekijöistä on työntekijöitä, joiden koulutus- ja ammattipätevyystaso ovat alhaiset, minkä vuoksi heidän on mahdotonta siirtyä muille aloille, jos heidät irtisanotaan. Toimenpiteen vaikutuspiiriin kuuluvista alan yhteensä 123 574 työntekijästä vain 10 215 oli 55–59-vuotiaita työntekijöitä ja heistä vain 6 700 oli työskennellyt yrityksessä yli viiden vuoden ajan ja oli tehnyt toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen. Tämä määrä on 5,2 prosenttia alan työntekijöiden kokonaismäärästä. Toimenpiteen osuus kunkin yrityksen työvoimakustannuksista oli 0,3 prosenttia eli alitti selvästi yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 40 artiklassa säädetyn tukikelpoisten kustannusten 50 prosentin määrän. Toimenpiteen vaikutus oli lisäksi vähäinen, sillä se vaikutti lähinnä (74-prosenttisesti) mikroyrityksiin ja tuen määrä oli erittäin pieni (0,3 prosenttia työvoimakustannuksista). Vaikka toimenpiteen vaikutus kunkin yrityksen talouteen oli erittäin vähäinen, se kannusti Espanjan viranomaisten mukaan yrityksiä työllistämään kyseiset työntekijät vielä joidenkin

[1] EUVL L 214, 9.8.2008, s. 3.

[2] Ks. asiassa N 443/03 – Toinen vesijohtoverkosto, Belgia, 2 päivänä kesäkuuta 2004 tehty komission päätös (K(2004) 1356 lopullinen).

[3] EYVL L 337, 13.12.2002, s. 3.

[4] Ks. toimenpiteestä A2 esitetyt perustelut komission päätöksessä N 244/08 – Espanjan jalkine-, nahka- ja nahkatavara-aloja koskeva ohjelma (EUVL C 52, 5.3.2009, s. 1).

vuosien ajan sen sijaan, että yritykset olisivat irtisanoneet kyseiset henkilöt tai jättäneet heidät rekisteröimättä. Tämän vuoksi näyttää siltä, että tuki on välttämätöntä, suunnattu epäedullisessa asemassa olevalle ikäryhmälle ja oikeassa suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin.

(96) Tuen kielteisistä vaikutuksista voidaan todeta, että toimenpide keskitettiin yksinomaan tekstiili- ja vaatetusalaan, joka on taantuva ala, sillä sen työntekijämäärä on alentunut 40 prosenttia vuodesta 2001.

(97) Toimenpiteen myönteisten ja kielteisten vaikutusten vertailun perusteella voidaan todeta, että tuki vaikutti myönteisesti kannustamalla etenkin mikroyrityksiä pitämään yli 55-vuotiaat työntekijänsä palveluksessaan kunnes he täyttäisivät 60 vuotta, sen sijaan, että yritykset olisivat jättäneet heidät rekisteröimättä, ja toisaalta tuen kilpailua vääristävä vaikutus jäi todennäköisesti vähäiseksi erittäin pienen tukimäärän vuoksi.

(98) *Toimenpide 7* soveltuu tämän vuoksi yhteismarkkinoille ja on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukainen.

8. **PÄÄTELMÄ**

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tuet, jotka Espanja on myöntänyt johdanto-osan 11–15 kappaleessa käsiteltyjen *toimenpiteiden 1 ja 2* puitteissa ja jotka liittyvät tekstiili- ja vaatetusalan teknistä tutkimustoimintaa ja teollisuuden elvyttämistä edistävään ohjelmaan, kuuluvat hyväksyttyjen ohjelmien N 415/2004 ja N 101/2005 sekä ohjelmien XS 50/2005 ja XS 70/2007 vaikutuspiiriin eivätkä sen vuoksi ole valtiontukea.

2. Johdanto-osan 16–20 kappaleessa käsitellyt *toimenpiteet 3, 4 ja 5*, joiden perusteella ENISA myönsi etuoikeutettuja lainoja pk-yritysten nykyaikaistamiseen, ICO myönsi halpakorkoisia lainoja ja ICEX edisti vientitoimintoja, alittavat vähämerkityksistä tukea koskevassa asetuksessa säädetyn kynnysarvon eivätkä sen vuoksi ole valtiontukea.

3. Tuet, jotka Espanja on myöntänyt johdanto-osan 21–25 kappaleessa käsiteltyjen *toimenpiteiden 6 ja 7* puitteissa ja jotka liittyvät ammatillisen jatkokoulutuksen tarjoamiseen työntekijöille ja ikääntyneiden tekstiili- ja vaatetusalan työntekijöiden työpaikkojen säilyttämiseen, soveltuvat yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 24 päivänä maaliskuuta 2009.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen